

Scenariusz lekcji

Budowanie zespołu klasowego

- > ADRESACI:**
uczniowie klas
1-3 szkoły podstawowej
- > CZAS ZAJĘĆ:**
90 minut (2 x 45 min)
- > AUTORZY:**
Paulina Dąbrowska
Marlena Mazur-Rudnicka
- > OPIS:**
Celem zajęć jest stworzenie w grupie atmosfery sprzyjającej nawiązywaniu relacji między uczniami, budowaniu poczucia bezpieczeństwa, a także zachęcenie uczniów do interakcji i zaciekawienia się sobą wzajemnie. Uczniowie będą mieli okazję przyjrzeć się swoim potrzebom wobec zespołu klasowego oraz wychowawcy i współpracując, rozpoczną tworzenie bezpiecznej przestrzeni dla wszystkich rówieśników.
- > CELE:**
- Zdobycie pozytywnych doświadczeń we współpracy z innymi uczniami
 - Doskonalenie umiejętności komunikacyjnych
 - Stworzenie bezpiecznej atmosfery w klasie
 - Umożliwienie uczniom nawiązania relacji w sprzyjających warunkach
 - Zwiększenie świadomości potrzeb własnych oraz innych uczniów wobec grupy klasowej
- > FORMA:**
- Dyskusja
 - Ćwiczenia grupowe
 - Praca indywidualna
- > PROWADZENIE ZAJĘĆ:**
Zajęcia mogą być prowadzone w ramach godziny wychowawczej. Ławki w sali należy połączyć, a na środku stworzyć krąg z krzesel. Dla większego porządku warto wprowadzić zasadę, że na zajęciach mówi osoba, która ma w ręku określony przedmiot (np. maskotkę).

0 min

90 min

10

1. PRZYWITANIE SIĘ UCZESTNIKÓW – CZAS TRWANIA 10 MINUT

Cel:

- Wprowadzenie uczniów w warsztatową formę pracy
- Stworzenie miłej atmosfery

Ćwiczenie – imię i gest

Wszyscy uczniowie stoją w kręgu. Po kolei, zaczynając od nauczyciela, każdy mówi swoje imię i dołącza do niego jakiś gest (np. machnięcie dłonią, podskok, obrót itp.). Cała grupa powtarza imię i wykonany gest. Zabawa trwa do momentu aż wszyscy się zaprezentują.

0 min

90 min

35

2. INTEGRACJA UCZESTNIKÓW – CZAS TRWANIA 35 MINUT

Cel:

- Wzajemne poznanie się uczniów
- Dostrzeżenie wspólnych zainteresowań
- Stworzenie bezpiecznej atmosfery w klasie, gdzie każdy może wyrazić siebie

Materiały:

- Ścieżka dźwiękowa ze spokojną muzyką

Ta część składa się z 3 ćwiczeń. Czas podany jest łącznie na wszystkie ćwiczenia oraz ich omówienie. Sugerujemy rozkład czasu po równo (ok. 9 minut) na każdą część, ale nauczyciel powinien obserwować, jak bawią się dzieci, podążać za potrzebami grupy i dopasować długość poszczególnych ćwiczeń do ich zaangażowania.

Ćwiczenie – polecenia

Krzesła odstawiamy na bok. Dzieci chodzą swobodnie po sali. Nauczyciel włącza spokojną muzykę. W pewnym momencie muzyka milknie, a nauczyciel wydaje polecenie, które wykonują wszyscy. Przykładowe polecenia: podskocz, przywitaj się z najbliższą osobą, dotknij koloru zielonego, zrób przysiad itp.

Ćwiczenie – moje miejsce po prawej stronie

Uczniowie siedzą na krzesłach w kręgu, krzeseł jest o jedno więcej niż uczniów. Osoba, której krzesło po prawej stronie jest wolne rozpoczyna zabawę. Osoba ta mówi „Moje miejsce po prawej stronie jest wolne, zapraszam (IMIĘ) jako . . .” np. kot, sarenka, wąż itp.

Osoba,

która została zaproszona ma za zadanie przejść na wolne krzesło, udając wskazane zwierzę. Po przejściu wszyscy biją brawo. Następnie zaprasza osoba, której miejsce po prawej stronie się zwolniło.

Ćwiczenie – wszyscy którzy . . .

Uczniowie siedzą w kręgu, na krzesłkach. Prowadzący wchodzi do środka. Jego krzesło jest odstawiane na bok (jako pierwszy prowadzącym może zostać nauczyciel) i podaje hasło, zaczynające się od słów: „Wszyscy którzy tak, jak ja . . .”. Dokończenie zdania może być dowolne – np. „Wszyscy którzy tak, jak ja lubię lody malinowe”. Gdy prowadzący wypowie zdanie, zadaniem uczniów jest, aby

wszyscy, którzy zgadzają się z tym zdaniem, zamienili się miejscami. Prowadzący wykorzystuje ten moment i siada na wolnym miejscu, a nowym prowadzącym zostaje osoba, dla której zabrakło miejsca. Zabawa toczy się przez ok. 10-15 rund.

Omówienie ćwiczenia:

Nauczyciel pyta dzieci jak się bawiły, o ich wrażenia. Zwraca uwagę na to, że w ostatnim ćwiczeniu pojawiło się wiele rzeczy, które łączą uczestników, że mają wiele cech wspólnych – zainteresowania, preferencje. Wzmacnia to ciekawość siebie i chęć odkrywania wzajemnych zainteresowań, znajdowania wspólnych tematów. Zwraca też uwagę na to, co pomogło w pracy – słuchanie się nawzajem, bycie uważnym na drugiego człowieka, docenianie tego, co ktoś zrobił.

0 min

90 min

20

3. ZAWARCIE KLASOWEGO KONTRAKTU – CZAS TRWANIA 20 MINUT

Cel:

- Ochrona praw poszczególnych uczniów
- Budowanie przyjaznej przestrzeni i zintegrowanego zespołu
- Postawienie jasnych granic i oczekiwań

Materiały:

- Plakat z napisem „Kontrakt” i symbolami 3 x 5
- Flamastry do odrysowania i podpisania dłoni

Kontrakt klasowy będzie się opierał na słowie „szacunek”. Nauczyciel pyta uczniów, z czym kojarzy im się to słowo. Uczniowie wypowiadają swoje myśli i skojarzenia. Nauczyciel przedstawia koncepcję 3 x 5. Przykleja na tablicy plakat z trzema symbolami. Rozmawia z dziećmi o tym, co kryje się pod każdym z nich.

- Szacunek do siebie samego (np. jedzenie drugiego śniadania, brak zgody na to, żeby ktoś nas bił)
- Szacunek do innych (np. punktualne przychodzenie na lekcje, słuchanie innych, pokojowe rozwiązywanie konfliktów, telefony wyciszone i schowane w plecakach)
- Szacunek do miejsca (np. sprzątanie po sobie, zgłaszanie usterek sprzętu)

Pytania pomocnicze dla nauczyciela:

- Co możemy zrobić, aby zarówno nam, jak i innym było dobrze w klasie?
- Co pomaga, a co przeszkadza w budowaniu dobrej atmosfery?
- Jakie zachowania lubimy? Które są w porządku?
- Co zrobimy, jak ktoś będzie łamał zasady?

Nauczyciel pyta, czy wszyscy zgadzają się na takie zasady i zobowiązują się ich przestrzegać. Jeśli są jakieś wątpliwości, od razu należy je wyjaśnić tak, aby finalnie wszyscy byli zgodni co do ich przestrzegania. Gdy wszystkie zasady kryjące się pod obrazkami będą jasne dla wszystkich dzieci, następuje podpisanie kontraktu – uczniowie odrysowują na kontrakcie swoją dłoń i podpisują ją. Od tego momentu każdy jest zobowiązany do przestrzegania zasad, na które umówiła się grupa.

0 min

90 min

15

4. TWORZENIE WIZYTÓWEK – CZAS TRWANIA 15 MINUT

Cel:

- Wzmocnienie identyfikacji ucznia z klasą
- Wyrażenie siebie przez uczniów
- Budowanie poczucia wspólnoty

Materiały:

- Kartki A5
- Artykuły piśmiennicze (długopisy, kredki, flamastry itp. oraz różnego rodzaju dodatki, które mogą służyć ozdobieniu kartki); można ustalić, że dzieci korzystają z zawartości swoich piórników
- Przygotowany plakat/przestrzeń z napisem NASZA WSPANIAŁA KLASA
- Taśma/szpilki do przymocowania wizytówek

Nauczyciel przygotowuje miejsce (np. tablica korkowa, kawałek ściany, flipchart), na którym napisane będzie: NASZA WSPANIAŁA KLASA. Nauczyciel rozdaje uczniom karteczki (nie większe niż A5). Prosi, aby uczniowie stworzyli swoje wizytówki – wpisali na środku swoje imię oraz ozdobili je według własnego uznania. Nauczyciel może przygotować do tego różnego rodzaju materiały – brokat, flamastry, naklejki itp., które uatrakcyjnią dzieciom pracę. Gdy wszystkie dzieci skończą, każdy przykleja swoją wizytówkę na wcześniej przygotowanym miejscu. Ważne jest, aby wizytówka nauczyciela również się tam znalazła.

0 min

90 min

10

5. WYBRANIE HASŁA KLASOWEGO – CZAS TRWANIA 10 MINUT

CEL:

- Budowanie poczucia wspólnoty i jedności z klasą
- Budowanie poczucia wyjątkowości

Nauczyciel proponuje uczniom kilka haseł pasujących do klasy, np. „Klasa wesołych dzieciaków”, „Jeden za wszystkich, wszyscy za jednego”, „1b najlepsza jest” itp. Może też wysłuchać i zapisać propozycje uczniów. Następnie uczniowie dyskutują i wybierają klasowe hasło. Jeśli za pomocą dyskusji hasło nie zostanie wyłonione, można zrobić głosowanie. Gdy decyzja zostanie podjęta, uczniowie stają w kręgu, łąpią się za ręce i wszyscy razem mówią klasowe hasło. Jeśli będzie za cicho, nauczyciel może poprosić o powtórkę tak, żeby każdy uczeń się zaangażował. Gdy hasło zostanie wypowiedziane z dostateczną energią, nauczyciel dziękuje uczniom za udział w zajęciach i za ich zaangażowanie.

0 min

90 min

✓

6. ZAKOŃCZENIE